Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП Өлөөннөөҕү райкомун уонна үлэһиттэр депутаттарын ороЙуоннаағы Советын органа

Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 11 сыла
№ 63 (1036)
Атырдьах ыйын
9
күнэ
СЭРЭДЭ
1967 сыл
Сыната 1 харчы

ССКП Киин Комитетыгар уонна ССРС Министрдэрин Советыгар

ССКП Киин Комитета уонна ССРС Министрдэрин Совета эт уонна үүт промышленноһын производственнай-техническай базатын салгыы сайыннарар дьаһаллар тустарынан боппуруоһу көрдүлэр уонна туһааннаах ууруурааҕы ылыннылар. ССКП КК кулун тутардааҕы (1965 с.) Пленумун тыа хаһаайыстыбатын өрө көтөҕүүгэ ууруурааҕа, диэн Ууруурааххаа бэлиэтэнэр, государство сүөһүнү, үүтү атыылаһыытын, эт, үүт бородууксуйатын оҥорон таһаарыыны биллэрдик улаатыннарарга уонна дойду нэһилиэнньэтин ити бородуукталарынан хааччыйыыны тупсарарга кыаҕы биэрдэ.

ССКП КК уонна ССРС Министрдэрин Совета эт уонна үүт промышленноһын производственнай-техническай базатын бары өттүнэн сайыннарыыны, бородууксуйа ассортименын күрүүтүн кэҥэтэн иһиини уонна хаачыстыбатын үрдэтиини партийнай, советскай, хаһаайыстыбаннай тэрилтэлэр сүрүн соруктарыттан биирдэстэрин быһыытынан туруордулар. Онон үөскээбит үчүгэй кыахтары туһанан 1966-1970 с.с. 5 сыллаах былаанҥа ССКП XXIII съеһин Директиваларынан норуот хаһаайыстыбатын бу салалларын иннигэр туруоруллубут сорудахтары толоруу эрэ буолбакка аһара толоруһу ситиһиллиэхтээх.

Ууруурааххаа чопчу дьаһаллар бэлиэтэннилэр, олору олоххо киллэрии норуот олоҕун уйгутун өрө көтөҕүүгэ достойнай кылааты киллэрэргэ кыаҕы биэриэҕэ.

ССТА.

Советскай былаас 50 сыла туолуутугар

(Октябрь событиеларыттан фотодокумент)

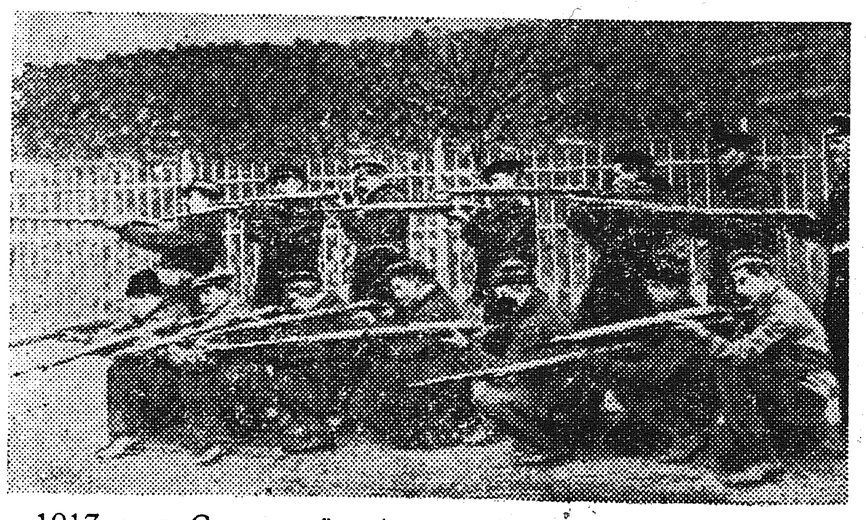

1917 сыл Смольнай таһыгар Кыһыл гвардия әтәрээтин үөрәтии.

ССТА фотохрониката.

Государствоҕа бүтүннүүтүгэр суолталаах сорук

ССКП XXIII съеһин ууруурааҕын толорор, Дальнай Восток экономическай ороЙуонун уонна Читинскәй уобалас оҥоруулаах күүстэрин салгыы сайыннарар, Приморскай уонна Хабаровскай кыраайдар, Саха АССР, Амурскай, Камчатскай, Магаданскай, Сахалинскай, уонна Читинскәй уобаластар айылҕаларын баайын хаһаайыстыбаҕа мунутуур түргэнник туһаҕа киллэрэр сыалтан, ону тэҥэ ити ороЙуоннар нэһилиэнньэлэрин олоҕун усулуобуйатын тупсарар сыалтан ССКП Киин Комитета уонна ССРС Министрдэрин Совета „Дальнай Восток экономическай уонна Читинскәй уобалас оҥоруулаах күүстэрин салгыы сайыннарар дьаһаллар тустарынан“ ууруурааҕы ылыннылар.

Ууруурааххаа Дальнай Восток экономическай ороЙуонугар уонна Читинскәй уобаласка 1967—1975 сылларга маннык таары хааччыйарга көрүлүннэ:

өҥнөөх металлургияны, балык, ойуур, целлюлоза-кумааҕы уонна маһы уһанар промышленностары ордук түргэнник сайыннарыы;

тыа хаһаайыстыбатын интенсивнэйдик сайыннарыы, онуоха сояны, риһи, оҕуруот аһын, хортуоппуйу үүннэриини улаатыннарыыга, сүөһү ахсаанын әлбэтиигэ уонна кини бородууксуйатын үрдэтиигэ климат табыгастаах усулуобуйаларын туһанарга, инньэ гынан ити ороЙуоннар, үүккэ, хортуоппуйга, оҕуруот аһыгар, сымыыкка уонна эт балачча өттүгэр наадыйыыларын бэйэ оҥорор бородууктарынан хааччыйар буоларга;

оттук саамай көдьүүстээх ресурсаларын туһаныы уонна үтүр электростанциялары тутуу суотугар энергетическәй базаны бөҕөргөтүү итиэннэ сайыннарыы;

тутуу индустриятын уонна тутуу матырыйаалларын промышленноһын урутатан сайыннарыы;

ороЙуон экономикатын кәлимсәтик сайыннарыыны хааччыйар салаалары (неби хостооһуну, газовай, химическәй, чәпчәки уонна ас промышленноһын, транспоры, сибээһи уонна ороЙуон наадыйыытын хааччыйыыны кытта сибээстээх массыына оҥоруутун сорох салаларын), ону тэҥэ Тихәй океан бассейнынаағы дойдулары кытта тас әргиэн кәмәйин улаатыннарарга кыах биэрэр салаалары сайыннарыы.

Ууруурааххаа Дальнай Восток экономическай ороЙуонун уонна Читинскәй уобалас оҥоруулаах күүстэрин сайыннарыыга чопчу сорудахтар ыйылыннылар. Быстахтык ыллаххаа, олорор дьиэлэри тутуу уонна культурнай-бытовой тутуу улахан кәмәйдээхтик көрүлүннэ, ону тэҥэ Дальнай Восток экономическай ороЙуонугар уонна Читинскәй уобаласка кадрдар кәлиилэрин уонна олохсуйуулары көҕүлүүр усулуобуйалары үөскэтэр дьаһаллар бэлиэтэннилэр.

ССКП КК уонна ССРС Министрдэрин Совета Приморскай, Хабаровскай кыраайдар, Саха АССР, Амурскай, Камчатскай, Магаданскай, Сахалинскай уонна Читинскәй уобаластар оҥоруулаах күүстэрин ордук түргэнник сайыннарыыны уонна ити ороЙуоннар нэһилиэнньэлэрин олоҕун усулуобуйатын салгыы тупсарыыны государствоҕа бүтүннүүтүгэр улахан суолталаах соругунан ааҕаллар итиэннэ ити боппуруостар партийнай, советскай уонна хаһаайыстыбаннай органнар болҕомтолорун киинигэр туруохтара диэн әрәнәллэр.

(„Известия“ хаһыаттан).

ТҮҮЛЭЭХ—ХАҺААЙЫСТЫБА СҮРҮН САЛААТА

Х. ПЕТРОВ,
ССКП райкомун пропагандаҕа уонна агитацияҕа инструктора.

□

САХА сирин кылааннаах түүлээҕэ дойдуга үрдүктүк сыаналанар. Түүлээхтэн киирэр валюта сыллата кэҥээн иһэр.

Ол әрээри кэнники сылларга аналлаах, саҥа техника суоҕунан булчуттар үлэлэрин чэпчэтиигэ болҕомто ситэ ууруллубат. Биһиги ороЙуоммутугар булт хаһаайыстыбатын үөрэтии, ону кэҥэтии ситэтэ суох. Булт хайдах, ханнык хайысханан үөскээһинэ, кини инники кэскилэ булчуттар билэллэрин курдук ситэ үөрэтиллибэт. Биһиги санаабытыгар ханнык булт ханнык сезоҥҥа төһө ахсааннаахтык, әбэтэр үгүс суумалаахтык бултаныахтааҕын күһүн әрдэ булчуттар тахсыахтарын иннинэ биллэрэр ордук табыгастаах буолуо этэ.

ОроЙуон тэриллибитин маҥнайгы сылларыгар булду чинчийии, үөрэтии күүскэ барар әбит. Ол курдук булт корреспонденнара сайынын паас өрөмүөннүү, оҥоро таарыйа сылдьан булт төһө төрөөн-уунаан тәнийэн үөскээбитин быһаараллара. Ити да иһин Аҕа дойду улуу сэриитин сылларыгар тиин үгүстүк үөскээн булчуттар оборона бөҕөргөөһүнүгэр балачча улахан кылааты киллэрбиттэрэ. 1940 сыллаахха бултаммыт түүлээх 60 быһыана аҥардас тиин буолбута. Үгүс булчуттар тустаах былааннарын наар тиин өлөрөн 200-300 быһыанынан толортообуттара. Ити дьыл биһиги ороЙуоммут үрдүнэн 97307 тиин бултаммыта. Оттон ааспыт булт сезонугар совхоз үрдүнэн 38 тиинги әрэ государствоҕа туттардылар.

Билигин булт саппааһын үөрэтии тэриллибэт. 1939 сыллаахха 25, оттон 1940 сыллаахха 31 булду үөрэтэр корреспонденнар ана-

Булчуттар юбилейнай слеттарын көрсө

нан үлэлээбит буоллахтарына кэнники сылларга биир да булду үөрэтэр корреспондент таһаарыллыбат. Колхозтар саҕана 10418 кырса паастара баар әбит буоллахтарына билигин совхозка биир да паас, сохсо баара биллибэт. Соҕотох ситинтэн үгүс кырсалаах сирдэргэ биирдии эмит булчут тахсар.

Кырса, киис, иитиэх саһыллар, о.д.а. тириилэрин таҥастааһын стандарта сылдьар, ити туһунан совхоз салалтата кыһаллан көрө илик. Ити иһин булчуттарга агитчемоданнар, агитнарталар, биригээдэлэр тэриллэн тахсаллара табыгаһа суох. Эбэтэр булчуттарга көһөрүллэ сылдьар ичигэс балааккалары сакаастаан ылыллыбаттар. Биһиги совхозпут салалтатынан булчуттар гарантийнай хамнастарын туһунан туруорсуулара билиҥҥэ диэри чуолкайдык быһаарылла илик. Мәлдьи хараҥа кыһыны харахтанан сылдьар булчуттарга балааккалары сырдатарга батареяларынан, аккумулятордарынан кэнниттэн әрэ балаакка таҥаһынан, телогрейканан, сөптөөх нүөмәрдээх капкаанынан хааччыйбыта. Ол табаардар булчуттар тыаҕа тахсыбыттарын кэннэ, кыһын алтынньы ыйга әрэ, бырааҕыллыбыттара. Ити барыта тәрээһин мөлтөҕүттэн. Ити итэҕэстэр быйыл да „Холбос“ бырабылыанньатынан хатыланар кутталлаахтар.

СНИМОККА: Градино кооперативка (Болгария Народнай Республиката) сэлиэһинэйи хомуйуу.

Быйылгы юбилейнай дьылга итиләр хатыламматтара әрэйилләр.

ОроЙуоҥҥа булчуттарга анаан булт базаларын (булчуттар түмсәр сирдэригэр мас балаҕаннары) тутуу хас сылын аайы тылга әрэ сылдьар, ити туһунан совхоз салалтата кыһаллан көрө илик. Ити иһин булчуттарга агитчемоданнар, агитнарталар, биригээдэлэр тэриллэн тахсаллара табыгаһа суох. Эбэтэр булчуттарга көһөрүллэ сылдьар ичигэс балааккалары сакаастаан ылыллыбаттар. Биһиги совхозпут салалтатынан булчуттар гарантийнай хамнастарын туһунан туруорсуулара билиҥҥэ диэри чуолкайдык быһаарылла илик. Мәлдьи хараҥа кыһыны харахтанан сылдьар булчуттарга балааккалары сырдатарга батареяларынан, аккумулятордарынан

(Бүтүүтүн 2-с стр. көр).

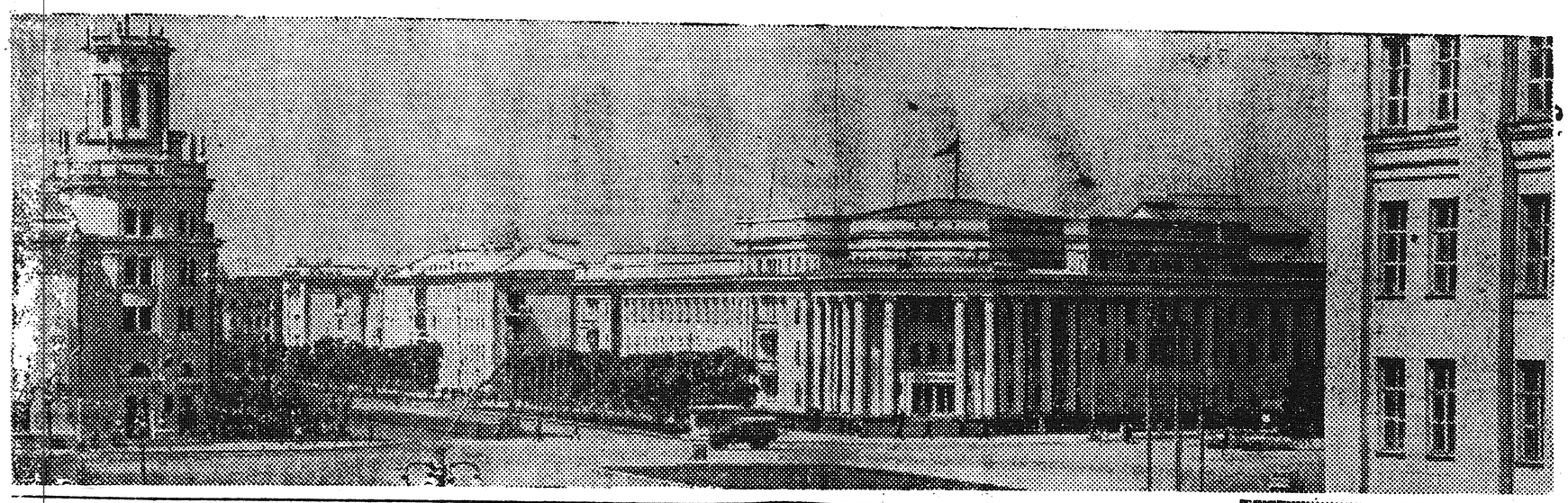

Советскай Союз куораттарынан

❁ Химиктэр, шахтердар, тутааччылар куораттара—Кемөрово. Куорат киин чаана—Советтар болуоссаттара.

๑ „Восточнай“ диэн уулусса Свердловскайга биир саамай кырдьаҕастара. Кэнники сылларга бу уулусса киһи билбэт гына уларыйда. Манна тутааччылар тупсарыллан оҥоһуллубут элбэх мэндиэмэннээх олорор дьиэлэри тутан дьэндэттилэр.

СНИМОККА: Свердловскайга „Восточнай“ уулусса көстүүтэ.

ТҮҮЛЭЭХ—ХАҺААЙЫСТЫБА СҮРҮН САЛААТА

(Бүтүүтэ. Иннин 1-кы стр. көр).

иитиллэр аналлаах баһаардар наадалар. Билигин кыһыҥҥы былдьаһыктаах күннэргэ түүлээҕи таҥастааһын аҥардас чүмэчи, тимир оһох уотун сырдыгар таҥастанар. Итинник усулуобуйаҕа билиҥҥи үрдүк көрдөбүлгэ сөп түбэһэр гына түүлээҕи таҥастыыр уустук. Түүлээх тириитэ тимир оһох уотугар хатарыллар. Онтон тирии уоттуйар, хаачыстыбатын сүтэрэр.

Булгаах саҥа сирдэри үөрэтии, харыстааһын болҕомто киинигэр турбат буолла. Ордук ойуур баһаарыттан улахан хоромньу тахсар. Кэнники сылларга оройуон территориятыгар ойуур баһаарын туруута үксээтэ. Ити, биллэн турар, булт төрүүрүгэр-уунууругар күчүмэҕэйдэри үөскэтэр.

Түүлээх булгааһыныгар эдэр ыччаты таһаарыы олох мөлтөх. Биир эмэ ыччат булгуу таҕыстаҕына да һа .булду сойуолаһарга усулуобуйа, көмө, ситэ оҥоһуллубакка биир сылы тиийэллэр. Ол үлэҕэ-хамбултаат уурайар, аккаастыыр түбүгэр түһэр. Эдэр наска, сырыыга улахан охдьону материальнай да, суулаағa кимиэхэ барытусулуобуйа уонна атын да гар өйдөнөр. РСФСР Миköҕүлээһиҥҥэ олоҕуран нистрдэрин Советын көһө булка баҕа өттүнэн, үөрэсылдьар нэһилиэнньэни көтө сөбүлэнэн тахсарын олохсутуу туһунан ууруаҕа ситиспэппит, наар „бабытаанныk олоххо киирэр. чыымнааһын“, путевка эҥин Ол курдук оройуоҥҥа олорор дьиэлэри тутуу аҕыйах, ити тутуу матырыйааллара тиийбэттэриҥэн эбэтэр суохтарынан быһаарыллар. Ол түмүгэр хас сылын аайы булчуттарбытын, табаһыттарбытын дьиэнэн хааччыйыыбыт атахтанар. Быйыл юбилейнай дьылга эмиэ ити биричиинэнэн биир да булчут, табаһыт саҥа дьиэҕэ киирбэт туруктаах.

Булчуттар юбилейнай слеттарын көрсө

Юбилейдаах сылга булчуттары булка таһаарыыга үгүс тэрээһин үлэ эрэйиллэр. Онуоха совхоз, колхоз салалтата бэрт эрдэттэн тэрээһиннээхтик бэлэмнэнэллэрэ наада.

күүһүнэн күһэйэр кэриэтэ таһаара сатыыбыт. Эдэрдэри булка таһаарыыга олохтоох комсомольскай тэрилтэлэр, комсомол райкома көҕүлээһин атын хомоҕой, ордук тупсаҕай ньыматын туттуохтаахтар.

Оройуоҥҥа 170 хаһаайыстыба дьиэтэ суох. Ол иһин сорох булчуттар кэргэттэрин, оҕолорун балааккаҕа илдьэ сылдьан кыһыны быһаарыллар.

Лаағыры тутарга уолдьаста

ҮӨРЭХ дьыла бүтээтин, оскуола оҕолоро үөрэ-көтө дьиэлэригэр тарҕаһаллар. Сайынын оонньоон-көрүлээн, өрүскэ сөтүөлээн, күөгүлээн, ким луук, сугун хомуйан уһун күннээх сайынтан эт-хаан өттүнэн чэбдигирэн, өйдөрө-санаалара ырааһыран, күүс-уох эбиллэн, саҥа үөрэх дьылын үчүгэй бэлэмнээх көрсөллөр.

Ол эрээри биһиги оройуоммутугар үөрэнээччилэр сайыҥҥы сынньалаҥнарын туһалаахтык атаарыы боппуруоһа билигин да болҕомто киинигэр ситэ тура илик. Дьэ ол иһин, бэйэм санааларбын этиэхпин баҕарабын.

Оройуон төрүттэммитэ отуттан тахса сыл буолла да, 40-50 оҕобутун сынньатар биир олохтоох пионерскай лааҕырбыт баччааҥҥа диэри суох. Хас эрэ сыллаағыта комсомол оройуоннаағы комитетын көҕүлээһининэн, комсомолецтар уонна ыччаттар күүстэринэн Харыйалаах бөһүөлэгин таһыгар, өрүс биэрэгэр хас да балааккалары уонна остолобуойга, кулуупка анаан биир улахан балакканы тутан, лааҕыры онно тэрийбиппит. Сылын аайы базатын ханатан, дьиэтинуотун тупсаран оҥорон иһиэх буолан, сорох-сорох суол үлэлэрэ оҕолорунан бэйэлэриҥэн ыытыллыбыттара: аарка тутуллубута, трибуна, волейбол площадкалара оҥоһуллубуттара. Ити биир сайыннаағы, саҕалааһын үлэ диэтэххэ син балачча этэ. Ол эрээри хомойуох иһин, ол балаккаларбыт сылтан сылын аайы алдьанан, сүтэн билигин кураанах оннулара эрэ хаалбыттар. Онтон бэттэх лааҕыр аһыллар бириэмэтэ кэлләр эрэ, ханна аһар, быйыл ханнык оскуола өрөмүөнэ кыра соҕус буолуохтааҕын уонна лааҕыры онно аһыахха наада диэн кэпсэтиини истэҕин. Онон сылын аайы хайа эрэ оскуола өрөмүөнэ туормастанар, мэһэйдэнэр үгэстээх. Быйыл эмиэ Сухаана оскуолатыгар лааҕыр аһыллар буолан, сорох үлэлэрэ ситэ бүтэриллибэтэ. Ити курдук инникитин салҕанан бара турбатыгар, миэстэтин булан лааҕыр тутуутун саҕалыыр наада.

Итинник бииртэн биир оскуолаҕа лааҕыры аһыыманнык итэҕэстэрдээх: маҥнайгытынан, правительстводан быһыллыбыт бириэмэтигэр бэс ыйын 25 күнүттэн от ыйын 20 күнүгэр диэри лааҕыр тэрээһинэ кыаллымына хойутаан аһыллар.

Иккиһинэн, туох да материальнай базата суох буолан оҕо утуйар таҥаһын, иһитин-хомуоһун төрөппүт бэйэтэ тэрийэр, онон лааҕыр үлэһиттэрэ элбэх ыарахаттары көрсөллөр.

Үсүһүнэн, иитэр үлэҕэ баар кыаҕы ситэ-хото толору туһаммакка иитээччилэр хаһаайыстыбаннай үлэнэн дьарыктаныылара үксүүр.

Төрдүһүнэн, оҕолор сынньанар бириэмэлэригэр туһалаах үлэнэн (луук үргээһининэн, балыктааһыннан, о.д.а.) кыайан дьарыктамматтар.

Онон бу боппуруоһу комсомол оройуоннаағы комитета, үөрэх салаата уонна төрөппүттэр уопсай сүбэлэһиллэннар, общественность күүһүн түмэн лааҕыр тутуутун саҕалыырга уоккаа дьаста дии саныыбын уонна ханна, хайдах тутуоҕу бэйэлэрин санааларын хаһытынан биллэрэллэрэ эрэйиллэр.

С. ХРИСТОФОРОВ,
„Эйик“.

Электрическэй „Пеликан“

Я. Шауринь уонна З. Шуцис этии киллэриилэринэн „Запрыба“ кылаабынай управлениетын киин конструкторскай бюротугар электричествонан булгааһын саҥа интэриэһинэй агрегата оҥоһуллунна. „Пеликанынан“ аатанар прибор дьайыытын принцибэ—ууга ыытыллыбыт электродтар икки ардыларыгар биир хайысхалаах электрическэй хонууну айыы. Ити инниттэн 21 вольталаах 14 батареялартан аккумуляторнай блок, катод уонна анод туһаныллар. Анод дьайыытын зонатыгар түбэспит балык, дьиҥинэн, булгуур сэпкэ бэйэтэ дьулуруйар.

Бэс ыйын 5-15 күннэригэр Москваҕа буолан ааспыт норуоттар икки ардыларынаағы кинофестивальга „Журналист“ диэн саҥа советскай уус-уран фильмфестиваль улахан приһинэн — наҕараадаланна.

Снимокка: Юра Алябьев оруолугар—артист —Ю. Васильев.

Фильм геройа киин хаһыаттартан биирдэстэрин суругун отделын үлэһитэ журналист Алябьев. Киниии норуоттар икки ардыларынаағы отделга көһөрөргө быһааралар, ол гынан баран кини эрдэ Горно-Уральскай куоракка командировкаҕа барар. Онтон редакцияны наһаа интэриэһиргэтэр сурукка элэр. Манна Алябьев үгүс дьону кытта көрсөр, элбэх өрүттээх олоҕу кытта билсэр, кини манна бэйэтин маҥнайгы тапталын эмиэ көрсөр.

Фильмгэ французскай актриса Анна Жирардо, итальянскай режиссер де Сика, французскай ырыаһыт Мирей Матье, о.д.а. кытта дьиҥнээх көрсүһүүлэр уһуллубуттар.

ОСКУОЛАЛАР өрөмүөннэрин атырдьах ыйын 15 күнүгэр диэри бүтэрэн государственнай комиссияҕа туттарыллыахтаах. Оттон Харыйалаах начальнай оскуолатын өрөмүөнэ бүтэрэ өссө да ыраах. Оскуолаҕа 2, интернакка 1 оһох саҥа тутуллуохтаахтара уонна биир оһох өрөмүөннэниэхтээҕэ баччааҥҥа диэри саҕалана да илик. Оскуоланы саҥа муосталааһын, үрдүн әпсиәйдээһин бытаанныk барар. Ол түмүгэр кыраскалааһын үлэтэ атахтаммыт. Итини билэн олорон үлэһиттэри үлэ чаанын

ЭҺИЭХЭ ӨРӨМҮӨН ХАЙДАХ ЫЫТЫЛЛАРЫЙ?

СЫЫЛБАТЫЙАР ТАБЫЛЛЫБАТ

БИҺИГИ РЕЙДЭБИТ

уһатан үлэлэтии тэриллибэтэх.

Оскуола инвентара олус дьаданы. Кылаастарга учууталлар остуоллара суохтар, олору Якутскайтан кэлэллэрин күүтэллэр дуу?! Дьиҥэр ити остуоллары миэстэтигэр оҥорторуохха сөп этэ.

Үөрэх дьыла саҕаланара чугаһаата. Өрөмүөн үлэтин түргэтэтэр дьаһаллары ылыахха.

И. НИКОЛАЕВ,
А. ХРИСТОФОРОВ.

БИЛЛЭРИИ

Сибээс оройуоннаағы узелынан сурук таһааччылар наадалар, үксүлиэн баҕалаахтар сибээс узелынан кэпсэтиҥ.

Редактор Г. М. СЕМЕНОВ.

РЕДАКЦИЯ АДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөөн бөһүөлэгэ, Октябрьскай уулусса 16 №-рэ. Телефон—51

Өлөөн оройуоннаағы типография Тахсар ахсаана 422 Сакаһын №-рэ 63